

Galaten 6:1-6

Preek over pastoraat in de gemeente – kringen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Als je kind voor het eerst naar de middelbare school gaat. Met die zware tas. Vol boeken. Pap, mam, kun je alsjeblieft helpen sjouwen? Want ik red het niet zo. De tas is te zwaar voor mij...

Slide Plaatje meisje met rugzak

Dan schiet misschien even medelijden door je heen. Want het *is* ook een zware tas. Maar ja, daar kun je niet aan beginnen, aan helpen sjouwen. Want dan blijf je vier, vijf of zes jaar lang mee fietsen naar school. Dus jij verbijt je. En schiet niet te hulp. *Je redt het wel. Het is even wennen. Het komt wel goed.* Je kind moet het zelf doen. Het is vormend. Zo zijn we allemaal voor het eerst naar de brugklas gegaan. En straks een kluisje. Het komt wel goed. *Sjouw zelf maar.* Het is niet zo erg.

Eigenlijk symbool voor het hele leven. Je wilt dat je zoon of dochter langzaam maar zeker zelfstandig wordt. En dan kun je ze niet alles uit handen nemen. Soms moeten ze ergens door heen. Soms moet je kind zelf sjouwen. En moet je juist *niet* ingrijpen om te helpen. Ook als ze soms vallen ofzo. Of hun neus stoten. Dat vormt ze. Tot zelfstandigheid.

Paulus heeft het in onze tekst ook over helpen dragen. Maar hij lijkt zichzelf tegen te spreken. In vers 2 heeft hij het er over dat we elkaars lasten moeten dragen. Maar in vers 5 dat ieder zijn eigen last moet dragen. Hoe dat zit, dat zullen we met elkaar gaan bekijken.

1

Slide **Pastoraat in kringen: elkaar helpen om zelfstandig te geloven**

Geliefde mensen, de twee vorige preken hebben we vanuit Johannes 9 gezien, dat zicht op Jezus hebben en houden, dat het daar om gaat. Dan kun je groeien. Dan kun God door jou steeds beter zichtbaar worden. Dan ga je langzaam maar zeker lijken op Jezus. Zijn beeld vertonen. Zijn handen en voeten. Je gaat lijken op het ideaalplaatje. Dat ideaalplaatje heeft Paulus ook geschetst in het hoofdstuk hiervoor. Negen kenmerken, negen aspecten van vrucht van de Geest. Zo lijk je op Jezus Christus. Daar hoort bij: liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing (5:22,23a). Als je je richt op de Heer. Dan zal dat zich in jouw leven voordoen. Dan ga je steeds meer de trekken vertonen van je Heiland. Dat is de weg die de Geest ons wijst.

Paulus roept aan het einde van hoofdstuk 5 dan ook op: laten we de richting volgen die de Geest ons wijst. En die richting, dat is Jezus! Dat zie je al met Pinksteren. De Geest wordt uitgestort, maar het gaat dan vervolgens alleen maar over Jezus. Hij moet in het centrum. Alleen dan krijgt je leven de juiste richting. En krijgt je denken het juiste perspectief.

Maar ja, hoe doe je dat? Hoe blijf je in dat spoor? Hoe zorg je dat je dicht bij Jezus bent? En hoe help je elkaar daarin? Je zou kunnen reageren: helemaal waar dat je dicht bij Jezus moet blijven, maar

morgen is het maandag. En dan zit ik achter mijn PC. Hoe doe ik dat daar? Hoe blijf ik dicht bij Jezus? Hoe zorg ik dat het niet blijft bij een mooie kreet?

Dat werkt Paulus uit in onze tekst. Hij geeft vlak hier voor aan: je moet niet elkaar uit eigenwaan de voet dwars zetten. Nee, elkaar helpen. Je hebt anderen nodig om in het spoor van de Geest te blijven. En hij geeft ook aan *hoe* je elkaar nodig hebt. Ik zie daarin vier dingen, die ik nu wil uitwerken.

Slide 1. Je hebt elkaar nodig

Je leest er zo vaak overheen. De aanspraak die Paulus gebruikt. Broeders en zusters. We hebben nogal eens de neiging om de bijbel te individueel te lezen. Hoe kan *ik* hier aan voldoen? Wat moet *ik* hier mee? Wat zegt God hier tegen *mij*? We ervaren de boodschap van de Bijbel als een persoonlijke boodschap van God aan ons. En dat is op zich mooi. Want God wil inderdaad spreken tot je hart. Hij wil dat jij dicht bij Jezus leeft. En dat jij je bekeert, je omkeert naar Jezus. Elke dag.

Maar we vergeten dan dat de Bijbel eerst en vooral een *wij-boek* is. Deze brieven van Paulus werden in de gemeente voorgelezen. Zijn aan de gemeente als geheel gericht. Paulus gaat er van uit dat je het als christen niet alleen uitzoekt. Maar dat je samen met anderen gelooft. Paulus gaat er van uit dat je als christen lid van een gemeente bent. Dat is voor hem naadloos aan elkaar verbonden.

En dat is ook wel logisch. Als je het hebt over vrucht van de Geest. Ook dat zie je meteen al met Pinksteren. Het gaat over Jezus. Dat zagen we net al. En de Geest verbindt mensen aan elkaar. Duizenden mensen komen tot geloof. En ze vinden elkaar rondom brood en wijn. En het onderricht van de apostelen. En in gebed. En zo is de Geest de Geest van verbinding. Juist door de groep mensen om je heen die ook met Jezus willen leven. Juist door die mensen blijf je in het spoor.

In de zegen klinkt dat ook door: de gemeenschap van de Heilige geest (oude vertaling). De eenheid van de heilige Geest. Alleen ben je kwetsbaar. De duivel gaat rond als een leeuw op zoek naar prooi. Een leeuw isoleert en slaat dan toe. De Geest wil je de bescherming geven van de groep. Broeders en zusters. Samen in de naam van Jezus.

Daarom is het zo fijn als je avondmaal mag vieren. Verbonden met Jezus. En daarom ook verbonden met elkaar. Samen eten van het ene brood. Gemeenschap der heiligen, is dat met een ouderwets woord. Je hebt gemeen dat je met Jezus wil leven. Daarom hoor je bij elkaar.

Je geniet bescherming van elkaar. Je mag fouten maken. Als je veel meegemaakt hebt, door eigen schuld of als je veel aangedaan is. Je mag in de gemeente zijn wie je bent. Een veilige groep. Dat is de gemeente. Als het goed is. En Paulus laat zien hoe dat kan.

Slide 2. Openheid

Het gevaar van een groep mensen is, dat er concurrentie ontstaat. Dat zie je aan het einde van hoofdstuk 5 ook. Citeren vers 25-26. Dat gevaar is zomaar aanwezig. Dan ben je voor de ander een

struikelblok in het volgen van Jezus. Dan help je elkaar van de wal in de sloot. En daarom is een belangrijke voorwaarde om elkaar op het spoor van de Geest te houden. Dat je kwetsbaar en open met elkaar om gaat.

Als je in een gemeente samen leeft. Echt samen leeft. Dan zul je dingen van een ander zien die je niet zo aanstaan. Waar je moeite mee hebt. Dat zullen vaak dingen zijn die je lastig vindt. Omdat ze niet zo *bij jou* passen. Maar dat is niet de issue hier. Het gaat er om als er dingen zijn die niet bij Jezus passen. Te vaak verwarren we dat met elkaar. Het gaat hier om het laatste! Als je dingen ziet, die niet bij Jezus passen. Die mensen verder bij hem vandaan helpen. Die barrières opwerpen tussen God en diegene. Dan moet je aan de bel trekken.

Paulus laat zien hoe tucht in de gemeente werkt. Hoe je met een ander moet omgaan als je ziet dat die een misstap begaat. Als je door de Geest geleid wordt, dan breng je die ander zachtmoedig terug. Zachtmoedig. Eén van de vruchten van de Geest is zachtmoedigheid. Dominee Brink omschreef dat eens met 'de moed om zacht te zijn'. Prachtige omschrijving. Want het vergt moed.

Waarom reageren mensen vaak zo fel. Dat is omdat ze hun eigen onzekerheid willen maskeren. Of hun angst. Dan is het niet meer liefde voor de ander die de boventoon voert. Maar angst voor verlies van eigen positie. Of van eigen veiligheid. En zomaar verlies je als je de ander terecht wil brengen de liefde van Jezus uit het oog. Dan wordt je dus zelf tot misstappen verleid. Je motieven zijn verkeerd. Jij wilt behouden wat jij hebt. In plaats van dat je de ander wilt behouden.

Het luistert heel nauw. Want zomaar blokkeer je met verkeerde woorden de ander. Werp je met je verkeerde houding een barrière op. Daarom: de moed om zacht te zijn. Niet boven de ander gaan staan. Ook niet tegenover de ander. Maar naast de ander. Collega-zondaars.

Het vergt ook openheid van iedereen. Soms zie je dat een zondaar ongenadig er van langs krijgt. Vaak niet eens rechtstreeks, maar achter zijn of haar rug om. Dat ongenadige. Dat is er een bewijs van dat je jezelf niet onder ogen durft te komen. Dat je zelf niet open bent naar anderen. Over je zwakheid. Over je zonden. Over je kwetsbaarheid. Over je angsten en je dromen. Paulus waarschuwt daar ook voor. Denk niet dat je zelf iets bent. Dan verhef je jezelf boven de ander. En dat is een ongeestelijke houding.

Wie door de Geest geleid wordt durft open te zijn en kwetsbaar. Wil dat zelfs zijn! Omdat er dan echte gemeenschap ontstaat. En die is voorwaarde om met elkaar het spoor van de Geest te houden. Zo houdt je elkaar dicht bij Jezus. Door openheid dus. En dan begint dat klein. De gemeenten in die tijd waren niet zo groot als die van ons nu. Dus je moet kleiner denken. Misschien begint dit wel gewoon in de gezinnen. En in je gezinscultuur. Noem het maar gewoon. Dat valt nog niet mee. Deze houding. Openheid om elkaar verder te helpen. Gezinnen. En dan mag je dat ook breder trekken. Kringen hebben heel veel waarde. Ze lijken volgens mij meer op de gemeenten van aan het begin. Dan onze kerkgebouwen met onze kerkdiensten. Het waren vaak kleine groepen. Waar je vertrouwd mee kan raken. Waar je kwetsbaar kunt zijn. Om in het spoor van de Geest te blijven. Dicht bij Jezus. En hoe functioneer je dan in de kring:

Paulus lijkt zichzelf tegen te spreken. Vers 2 en vers 5. Wat je moet weten is dat hij in deze twee versen verschillende woorden voor 'last' gebruikt.

Het eerste woord in vers 2 – draag elkaars lasten – is een woord dat duidt op iets waar je bijna onder bezwijkt. Een ondraaglijke last.

Het tweede woord in vers 5 – ieder mens moet zijn eigen last dragen – is een woord voor meer alledaagse dingen. Je hebt er wat last van misschien. Maar je bezwijkt er niet onder.

Omgang met elkaar in de gemeente vergt een zekere fijngevoeligheid. Een voorbeeld: als je bij 112 werkt, dan wordt je getraind om te onderscheiden hoe ernstig het is. Moet je hulpdiensten met grote spoed naar een ongeval sturen? Of kan het wel wat rustiger aan? Is het levensbedreigend? Of is het minder urgent?

In de onderlinge omgang in de gemeente is dat ook aan de hand. Je moet een fijngevoeligheid ontwikkelen met elkaar om goed te onderscheiden. Mensen kunnen dat vaak zelf niet. Ze onderschatten wat ze te dragen krijgen. En hebben zoiets van: 'daar wil ik anderen niet mee lastig vallen'. Anderen die overschatten juist wat ze te dragen krijgen. En trekken voor ieder wissewasje aan de bel.

Beide groepen zijn het zich niet zo bewust dat ze dat doen. Als er openheid is dan kunnen anderen wel onderscheiden of ze te hulp schieten of niet. Laat elkaar maar zien wat er in je leven speelt. En heb vertrouwen in de Geest dat dat dan goed beoordeeld wordt. Denk dus niet: ik val de anderen er maar niet mee lastig, want daar zitten ze niet op te wachten. Nee, wees open en laat maar zien waar je mee zit.

Dus is bidden om onderscheidingsvermogen heel belangrijk in de gemeente. Dat je de goede dingen ook het juiste gewicht geeft. En dat, als er mensen zijn die in jouw ogen zeuren, je dat op een fijngevoelige manier duidelijk kunt maken.

Ik denk dat op dit gebied nog veel te winnen is. We mogen, dank zij de Geest, best al wel veel het goede onderscheid maken. Maar soms willen we anderen ook te graag helpen. Dat kan soms zoveel tijd en energie kosten, dat de mensen die onder zware lasten gebukt gaan er bijna onder bezwijken.

Je kunt de schooltas van je kind niet altijd voor hem of haar naar school dragen. Die last, die moeten ze zelf torsen. Dat kost best wel wat. Maar daar is het duidelijk dat je niet constant mee kunt lopen. Zo is het in de omgang met elkaar in de gemeente ook. Iedere hulpvraag serieus nemen. Maar dan ook wel zo serieus dat je mensen ook hun eigen verantwoordelijkheid geeft.

En daarbij: als iemand je dan hulp biedt dat ook dankbaar aanvaarden. Blijkbaar ziet die ander jou torsen met een last die te zwaar voor je is. Gods Geest zet die ander dan op jouw spoor. Het is God zelf die je daarin de helpende hand biedt.

Hoe krijg je dat nou allemaal voor elkaar? Die openheid? En ook dat onderscheidingsvermogen? Dat lukt maar op één manier. En dat zie je in vers 6. Je wordt onderwezen. Je leeft als gemeente bij een open bijbel. Samen hoor je wat de Geest je te zeggen heeft.

Daarom: samen komen. Samen studeren. Altijd de bijbel open. Jezus tot je laten spreken. Kringen voor de gezelligheid is prima. Maar daar kan het niet bij blijven. We hebben wat met elkaar, omdat we wat met Jezus hebben. Omdat Jezus wat met ons heeft. Dus moet hij in het midden staan. Hij is het woord dat mens werd. Hij is ons gesprek van de dag. Dus de bijbel open, ook op kring. Bidden om de Geest dat die je hart opent. Niet met een gesloten hart je eigen uitkomsten uit de bijbel toveren. Maar werkelijk onder het woord. En op die manier verantwoord leven voor God.

De bijbel open dus. In de kerkdiensten. In ons leven. In onze gezamenlijke momenten. In de kringen. De bijbel, niet als boek waarmee de Geest je wil informeren. Maar als boek waardoor de Geest je wil transformeren. Zodat je groeit naar Christus toe. En je de vrucht van de Geest gaat vertonen.

Het is mooi als je dat goede ook met elkaar deelt. Laat elkaar maar zien wat het uitwerkt. Niet om te showen, zoals vers 3 en 4 zeggen. Maar om elkaar te bemoedigen en te laten zien dat de Geest inderdaad zijn beloften waarmaakt. Het is zo bemoedigend om te zien dat het evangelie werkt. Deel dat met elkaar. Kerkdiensten zouden wat dat betreft meer getuigend kunnen zijn. Meld je maar als je iets te melden hebt, zoals Steven vorige week. We willen daar graag ruimte voor. Maar als je het niet zo goed durft in zo'n grote groep. Deel het dan wel in je kring. Wat jij van God krijgt. Hoe God door jou zichtbaar is geworden. Niet om te bluffen. Maar om te bemoedigen.

...

Ik ga afsluiten. Het lijkt wel alsof een heel scala aan onderwerpen de revue heeft gepasseerd. Toch is dit ene van belang: wie dicht bij Jezus wil leven, moet zijn of haar bijbel open doen. Samen met anderen. In de kerk. In een kring. En ook werkelijk willen veranderen. Je leven werkelijk onder het woord stellen. Dan leer je onderscheiden tussen last en last. Dan krijg je door de Geest de zachtmoedigheid die gevraagd wordt om anderen terecht te helpen. Dan wil je anderen laten helpen dragen. En besef je ook als je een tijdje iets alleen moet uitstikken. En dan laat je je ook terechtwijzen door die ander.

Ja, mijn broeder en mijn zuster. Als je zo met elkaar leeft. Dan blijf je in het spoor van de Geest. Dicht bij Jezus. Dan gaat het de goede kant op.

Amen